

deles antydede som en Mulighed, ogsaa den medicinske Afdeling ved Universitetet.

Jeg skal med Hensyn hertil blot idag foreløbigt bemærke, at, dersom der nu skulde kunne komme noget virkeligt godt Udbytte af disse Bestræbelser, der tidligere have været gjort i den heromhandlede Retning, saa maa dette jo netop opnaaes ved, at man vogter sig for at sætte Fordringerne for høit. Derfor tæller jo i høi Grad den allerede foreliggende Erfaring. Den ærede Rigsdagsmand bemærkede vel, at denne Erfaring dog ikke kunde siges at være paalidelig; thi han meente, at Grunden til det tidligere mindre heldige Resultat ligesaameget kunde søges i, at den Personlighed, der blev stillet i Spidsen for den omhandlede Skole, ikke var sin Opgave ret voksen. Det er maaffee en Mulighed, at der i den Henseende kunde være fundet en anden og bedre Personlighed; men det staaer i alt Fald kun som en, og derhos en meget tvivlsom Mulighed, der ingenlunde er nogen Virkelighed. Men der var ogsaa et andet Punkt, som den ærede Rigsdagsmand berørte, og som maa komme væsentligt i Betragtning med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt en saadan udvidet Realundervisning ret skulde faae nogen Fremgang; og det var, at den stillede i Forbindelse med saadanne Omordninger og Reforme i andre Retninger, der først kunde tillægges en virkelig Betydning, naar man underkastede sig den foreslaaede Mødenshedsprøve. Der kræves altsaa i den Henseende først Reformforandringer, med Hensyn til de af ham nævnte og af mig nylig berørte højere videnskabelige Instituter, som imidlertid endnu ikke ere indtraadte. Han mener — og jeg skal ikke bestemt modsig ham i saa Henseende — at der kan gjøres saadanne Forandringer; men det maa imidlertid kunne indsees, at disse Forandringer i alt Fald umuligt ville kunne hurtigt foretages, men, at der vil hengaa lang Tid dermed; men selv om en saadan Omordning fandt Sted med Hensyn til disse Institutioner, saa vil det vistnok være et stort Spørgsmaal, om det maatte betragtes som rigtigt eller hensigtsmæssigt at have henlagt en udvidet Realundervisning, der skulde staae i Forbindelse dermed, til enkelte lærde Sko-

ler omkring i Provindsferne. Det vilde i saa Fald vistnok være et meget stort Spørgsmaal, om det da ikke absolut maatte være det Hensigtsmæssigste, at en Forberedelse, som skulde lede dertil, skete paa en mere samlet Maade, og navnlig ogsaa her i Hovedstaden. Men, hvad der har maattet stille sig som meget afgjørende ved hele denne Sag, det er netop, at det allerede tilstrækkeligt tidligere har vist sig, at man ikke kunde vente, at saa udvidede Skoler, som de af den ærede Rigsdagsmand paatænkte, vilde kunne gjøre Regning paa den behøviige Tilgang af Elever, saaledes som Forholdene nu engang practisk stille sig, og disse Forhold ville sandelig ikke kunne forandres uden gennem betydelige Reforme, og altsaa medtage endeel Tid, hvorefter det endda vil være tvivlsomt, om, endog under Forudsætning af en Forandring, en saadan forøget Tilgang til disse Provinds-skoler vil indtræde. Det er denne Betragtning, som har syntes mig med al Føie at maatte lede Ministeriet til ikke nu at anlægge en saa udvidet Maalestof for Realundervisningen, som af den ærede Rigsdagsmand ønsket, og isærdeleshed bringe det til at vogte sig for at anlægge den for høit. Men, siger den ærede Rigsdagsmand, hvad har da egentlig Bestyrelsen villet med den Undervisning, som her er foreslaaet? Hvad har den stillet som Maal for den? I den Henseende udhøvede den ærede Rigsdagsmand forskjellige Udtryk, dels af Lovforslagets Paragraffer, og dels af Motiverne, hvori han fandt en betydelig Uklarhed. Jeg negter ikke, at der ogsaa kan findes en saadan, isærdeleshed, naar man tager enkelte Udtryk af Motiverne ud af deres øvrige Sammenhæng, men det maa ikke oversees, at det er væsentligt overhovedet i den Art af Sager at give en saadan almindelig Betegnelse, ved hvilken man ikke skulde kunne finde endeel Tvivl og Noget at udsætte. Det forekommer mig imidlertid dog, at man har været nogenlunde heldig ved at finde den rette Betegnelse i selve Loven, navnlig i dens § 1, hvor det siges, at det, der tilsigtes, er at staae de paagældende Disciple en for det borgerlige Liv frugtbar, sammenhængende Dannelse. Vel kan man sige, at derved er jo